

ANVISNINGAR FÖR ANSÖKAN OM PENSION (ANSÖKNINGSBLANKETTERNA ETK/Kela, som är gemensamma för Pensionsskyddscentralen och Folkpensionsanstalten)

1 FÖR VARJE PENSIONSSLAG FINNS SEPARATA ANSÖKNINGSBLANKETTER

Arbetspension och folkpension söks med följande blanketter:

Ålderspension (ETK/Kela 7001r)

Invaldipension (ETK/Kela 7002r)

Arbetslöshetspension (ETK/Kela 7003r)

Familjepension, efterlevande makar (ETK/Kela 7004r)

Familjepension, barn (ETK/Kela 7005r)

Deltidspension (ETK 2168r, endast från arbetspensionssystemet)

Ansökningsblanketter och broschyrer fås hos pensionsanstalterna, Folkpensionsanstaltens (FPA:s) byråer och Pensionsskyddscentralen (PSC). Närmare information om pensioner finns bl.a. på följande webbadresser: www.tyolake.fi, www.fpa.fi, (eller www.kela.fi) och www.pensionsskyddscentralen.fi (eller www.etk.fi). Där finns även ansökningsblanketter och bilagor.

2 EN ENDA ANSÖKAN RÄCKER

Ni kan ansöka om såväl arbetspension som folkpension på en och samma blankett. Kryssa för vilka pensioner Ni söker och vilka Ni inte söker.

Besvara frågorna på ansökningsblanketten så noggrant som möjligt. Handläggningen går snabbare om Ni fyller i hela ansökningsblanketten på en gång och samtidigt även lämnar in de bilagor som nämns på blanketten. Vid behov kan Ni av FPA eller arbetspensionsanstalten bli ombedd att komplettera ansökan.

Ansökningsblanketten ska alltid undertecknas. Om ansökan undertecknas av någon annan än sökanden ska orsaken uppges. Den som undertecknar ansökan svarar för att uppgifterna är riktiga. Den undertecknade ansökningsblanketten och bilagorna ska Ni antingen per post eller personligen lämna till en arbetspensionsanstalt eller dess serviceställe, till Pensionsskyddscentralen eller till en FPA-byrå. Den instans som tagit emot ansökan vidarebefordrar den till alla de inrättningar (arbetspensionsanstalt, Pensionsskyddscentralen, FPA) som har att handlägga ansökan.

Ansökan om pension från utlandet

Såväl invaldipension som familjepension ska sökas samtidigt i alla de EU-/EES-länder där Ni har arbetat eller där förmånslåtare arbetat eller varit pensionsförsäkrad på någon annan grund (EG-förordningarna 1408/71 och 574/72). Ansökan om ålderspension är beroende av den allmänna pensionsåldern i respektive land. Ålderspension kan också sökas efter uppnådd allmän pensionsålder. Ifall Ni söker ålderspension enbart från utlandet, ska Ni endast kryssa för den punkt som gäller utländsk ålderspension. Pensioner från EU-/EES-länder söks med finländsk ansökningsblankett. EU-/EES-länderna är Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Förenade kungariket (Storbritannien), Grekland, Irland, Island, Italien, Lettland, Liechtenstein, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike. På basis av bosättning kan pension sökas i de övriga nordiska länderna och i Nederländerna. Schweiz har ingått ett separat avtal med EU-länderna och EU-förordningarna tillämpas således också där.

Med samma blankett kan pension sökas också från de länder som Finland har ett avtal om social trygghet med och där Ni har arbetat eller där förmånslåtare arbetat. Länder som Finland eller EU har avtal om social trygghet med är Chile, Förenta Staterna, Israel, Kanada (Québec) och Schweiz. Från Kanada och Israel kan pension betalas även på basis av bosättning.

3 BARNFÖRHÖJNING

Barnförhöjning från FPA kan sökas med FPA:s blankett LA (EV264r).

Ni kan få barnförhöjning från FPA om Ni har ett barn under 16 år att försörja och Ni har folkpension eller någon av följande förmåner från arbetspensionssystemet:

- invalidpension
- rehabiliteringsstöd
- individuell förtidspension
- arbetslöshetspension
- ålderspension
- förtida ålderspension.

Barnförhöjning till arbetspension kan Ni också få om Ni varit företagare och är född före 1947 och Ni har barn under 18 år att försörja, antingen egna eller makens.

4 FOLKPENSIONEN ÄR BEROENDE AV ANDRA PENSIONSINKOMSTER

Rätten till folkpension och pensionens belopp är beroende av de övriga pensioner och ersättningar som sökanden har. Folkpension betalas när sökandens övriga pensioner och ersättningar uppgår till högst följande belopp:

Ensamboende; fr.o.m. 1.1.2008

Gift person; fr.o.m. 1.1.2008

1 154,29 €/mån.

1 028,12 €/mån.

5 ANSÖKNINGSFÖRFARANDET FÖR DE OLIKA PENSIONERNA

Ålderspension

Också ålderspension som tjänats in genom arbete vid sidan av pension ska sökas separat. Inom folkpensionssystemet är ålderspensionsåldern 65 år.

Sjukpension (Invalidpension)

Sjukpension föregås i regel av en period med sjukdagpenning. Det är viktigt att Ni i Er ansökan beskriver hur Er sjukdom påverkar Ert arbete och Er funktionsförmåga. Viktigt är också att Ni beskriver Era arbetsuppgifter och arbetsförhållanden samt de undersökningar Ni genomgått och den vård och rehabilitering Ni fått.

Till ansökan om sjukpension ska fogas ett läkarutlåtande B. För ansökan om rehabiliteringsstöd behövs dessutom en behandlings- eller rehabiliteringsplan som ingår antingen i läkarutlåtandet eller i en separat bilaga.

Inom pensionssystemen för den offentliga sektorn kan vissa personer, födda åren 1944-1947, få individuell förtidspension.

Arbetslöshetspension

Till ansökan om arbetslöshetspension ska fogas intyg som utfärdats av utbetalaren av arbetslöshetsdagpenning och av Arbetskraftsbyrån.

Familjepension

För efterlevande makar och barn finns separata blanketter för ansökan om familjepension. Fyll i en separat blankett för varje barn. Från FPA betalas efterlevandepension endast till efterlevande under 65 år.

Deltidspension

Deltidspension utges endast från arbetspensionssystemet. För beräkandet av deltidspensionen inhämtar arbetspensionsanstalten de slutgiltiga uppgifterna om deltidsarbetet av arbetsgivaren. Som deltidspensionsinkomster ska också uppges alla lönetillägg (bl.a. bonusar, resultatpremier, naturaförmåner, semesterpenningar, övertidsersättningar, beredskapsersättningar), även i de fall där det är osäkert huruvida de realiseras. Företagare ombes vid behov lämna utredning om ändringar i arbetsinsatsen.

6 UTBETALNING, FÖRSKOTTSSINNEHÅLLNING

Arbetspensionen kan betalas både till en finländsk bank och till ett konto utomlands. Folkpensionen betalas alltid ut till en bank som är verksam i Finland.

Vid ansökan om pension från utlandet, fyll även i punkten ”Uppgifter om internationell bankförbindelse”. Bankens BIC-/SWIFT-kod och IBAN-kontonumret fås på kontoutdraget eller hos banken. Vi förmedlar uppgifterna med ansökan till den utländska pensionsanstalten.

Pensionerna är skattepliktig inkomst. När ansökan görs är förskottsinnehållningsprocenten för pensionen ofta inte känd. Till en början kan därför förskottsinnehållningsprocenten för lönen användas vid pensionsbeskattningen, om Ni uppger den på ansökningsblanketten. Ifall pensionsanstalten inte har uppgift om förskottsinnehållningsprocenten eller Ni inte tillställer pensionsanstalten något skattekort, så görs förskottsinnehållningen på pensionen med 60 procent.

7 BOSÄTTNING OCH ARBETE UTOMLANDS

Utlandsvistelse ska alltid uppges på en separat bilaga (Bilaga U, Bosättning och arbete utomlands). Sökandens eller förmånslåtarens bosättning eller arbete utomlands efter fyllda 16 år kan påverka rätten till pension eller pensionens belopp. Bifoga kopior av t.ex. arbets- och studieintyg och arbetsböcker och av rese- eller andra handlingar där tiden för utlandsvistelsen framgår.

Bilagorna behövs också när Pensionsskyddscentralen förmedlar Er ansökan till pensionsanstalten i det ifrågavarande EU-/EES-landet eller ett land som Finland ingått avtal om social trygghet med. Kontaktuppgifterna till pensionsanstalter i andra än EU-/EES-länder eller avtalsländer kan efterfrågas hos Pensionsskyddscentralen.

8 UPPGIFTER OM SENAST UTFÖRT FÖRVÄRVSARBETE

Anteckna de uppgifter om senast utfört förvärvsarbete som efterfrågas på blanketten; uppdateringen i registret kan nämligen vara fördröjd.

På ansökningsblanketten frågas också om minskade förvärvsinkomster (justering av pensionslönen efter prövning). Pensionslönen beräknas på basis av den tidigare stabiliserade inkomstnivån om Er förvärvsinkomst under någon anställning som omfattas av lagen om pension för arbetstagare (APL) och som börjat före 1.1.2005 har sjunkit avsevärt på grund av sjukdom eller permittering eller av någon annan exceptionell orsak. Förfarandet är detsamma om Er förvärvsinkomst under någon offentlig anställning har sjunkit avsevärt på grund av sjukdom eller permittering eller av någon annan exceptionell orsak före 1.1.2005.

Därför är det viktigt att Ni redogör för när, varför och i fråga om vilket arbete som lönen sjunkit. Justeringen av pensionslönen förutsätter en inkomstminskning för flera månader. Prövningsbaserad justering görs inte på företagares eller lantbruksföretagares arbetsinkomst, och inte heller på anställningar som börjat 1.1.2005 eller senare.

9 UPPGIFTER OM ERSÄTTNINGAR, PENSIONER OCH FÖRMÅNER SOM PÅVERKAR PENSIONEN

Fr.o.m. 1.1.2005 är vissa sociala förmåner pensionsgrundande. Uppge alla lagstadgade ersättningar som efterfrågas på blanketten samt alla andra pensioner som sökts, utöver de som söks med denna blankett. Uppge även de pensioner och ersättningar som betalas från något annat land än Finland; bifoga beslutskopia eller betalningskvitto. Uppgifterna behövs också för avdrag av primära förmåner från arbetspensionen och för beräkandet av folkpensionens belopp.

Fr.o.m. 1.1.2005 är vissa sociala förmåner arbetspensionsgrundande. Dessa är:

- sjukdagpenning
- partiell sjukdagpenning
- inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning
- grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa
- utbildningsdagpenning i form av grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa
- grundstöd och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice
- vuxenutbildningsstöd
- altemneringsersättning
- utbildningsdagpenning
- rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna
- rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner
- inkomstbortfallsersättning från olycksfallsförsäkringen
- inkomstbortfallsersättning enligt lagen om olycksfall i militärtjänst
- inkomstbortfallsersättning från trafikförsäkringen
- moderskapspenning
- särskild moderskapspenning
- faderskapspenning
- föräldrapenning
- partiell föräldrapenning
- hemvårdsstöd
- specialvårdspenning

Pension intjänas även på basis av yrkesinriktad grundexamen, lägre högskoleexamen, yrkeshögskoleexamen och högre högskoleexamen.

Anteckna de efterfrågade uppgifterna endast för de förmåner som betalats under innevarande och föregående år. Om Ni har arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, uppgive dessa förmåner endast i det fall att Ni söker någon annan pension än ålderspension eller arbetslöshetspension.

10 BEHANDLING OCH REGISTRERING AV DE UPPGIFTER NI GETT PÅ BLANKETTEN FÖR ANSÖKAN OM PENSION

Vid handläggningen av Er ansökan använder FPA och arbetspensionsanstalterna bl.a. Pensionsskyddscentralens, FPAs och arbetspensionsanstaltens egna registeruppgifter. De uppgifter Ni gett på ansökningsblanketten registreras av Pensionsskyddscentralen, FPA och av den eller de arbetspensionsanstalter för privata eller offentliga branscher som behandlar Er pensionsansökan.

Dessa registerförande instanser behöver uppgifterna för att kunna handlägga Ert pensionsärende. FPA kan använda uppgifterna i pensionsansökan även vid handläggningen av ett annat förmånsärende om uppgifterna enligt lag ska beaktas i samband med ärendet.

Ni har rätt att få insyn i de uppgifter som registrerats om Er och även rätt att på begäran få kopior över dessa uppgifter (26 § i personuppgiftslagen). Begäran om att få insyn i uppgifterna ska framställas i samband med ett personligt besök eller genom en egenhändigt undertecknad eller på annat sätt tillförlitligt bestyrkt handling. I samband med denna kontrollrätt har Ni rätt att få kopior avgiftsfritt endast en gång per år.

Om Ni anser att någon uppgift om Er är felaktig, onödig, bristfällig eller föråldrad, har Ni rätt att kräva att uppgiften rättas till, slopas eller kompletteras. Rättelseyrkandet ska göras skriftligt; beskriv noggrant vad det är Ni önskar få rättat, motivera Ert yrkande och ange den uppgift som i Er mening är den korrekta.